

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

موضوع اقدام پژوهی :

چگونه توانستم استعداد های بالقوه دانش آموزانم را در زمینه

انشانویسی بالفعل کنم ؟

www.asebankafinet.ir

فروشگاه آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

سپاس و قدردانی

ضمن سپاس از خداوند یکتا بر خود لازم می دانم از کلیه عزیزانی که در انجام این اقدام پژوهی اینجانب را یاری نمودند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

فروشگاه آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

فهرست مطالب

۵.....	چکیده
۶.....	مقدمه:
۷.....	معرفی خود:
۹.....	تعریف واژگان و مفاهیم:
۹.....	انشا از نظر لغوی:
۹.....	انشاء چیست؟
۱۰.....	تعریف مهارت تفکر خلاق:
۱۲.....	تعریف دانش آموز
۱۳.....	پیشینه علمی
۱۵.....	هفت گام اساسی تا انشا نویسی
۱۵.....	فعالیتی برای افزایش درک مطلب دانش آموزان دوم ابتدایی
۱۹.....	(۲) مشکل اساسی و مهم انشا
۱۹.....	کتابخوانی
۲۱.....	گام چهارم :انشا کوتاه
۲۲.....	گام پنجم: تقویت حس بینایی
۲۲.....	تقویت حس شنوایی
۲۲.....	نوشتن انشای بلند
۲۲.....	گام ششم: انشای گروهی یا انشای مشارکتی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- ۲۳..... سکوی پرتاب به دنیای نوشتن
- ۲۳..... خلاصه ی یافته های اولیه
- ۲۴..... «چند نکته درباره ی نگارش»
- ۲۴..... «اصول و مبانی انشا»
- ۲۵..... «انواع انشا»
- ۲۶..... «معیارهای ارزشیابی»
- ۲۶..... گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)
- ۲۷..... ملاک های ارزشیابی
- ۲۸..... اجرای طرح جدید و نظارت بر آن
- ۲۹..... آموزش آیین نگارش به دانش آموزان
- ۲۹..... تبدیل کلاس به کارگاه نوشتن
- ۳۰..... گردآوری اطلاعات (شواهد ۲)
- ۳۱..... ۳- ارزش یابی تاثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار
- ۳۲..... نتیجه گیری:
- ۳۳..... پیشنهادات
- ۳۴..... منابع:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

چکیده

نوشتن و انشا نعمت عظیمی است که با هیچ نعمت دیگری قابل مقایسه نیست. خداوند تبارک و تعالی دو نعمت اساسی خواندن و نوشتن را در سوره مبارکه علق، بیان فرموده است. از این نکته می توان استفاده کرد که برای خوب نوشتن باید بتوان خوب خواند و خوانده ها را خوب فهمید تا بتوان نوشت. در پایان این پژوهش نتایج زیر بدست آمد :

- دانش آموزان به درس انشا علاقه مند شدند.
- اکثر فراگیران در درس انشا فعال شدند.
- کلاس ها برای معلمان دیگر خسته کننده و ملال آور نبود.
- در میان دانش آموزان و معلمان بیشتر شد.
- این شکل کار زمینه های رشد اجتماعی فراگیران را نیز فراهم می سازد
- انسان های متفکر و خلاق و نقاد را به بار می آورد.
- عادت به مطالعه و بررسی و تحقیق را را نیز فراهم می سازد.
- گنجینه لغات فراگیران افزایش می یابد.
- افزون بر نگارش ، مهارت سخن گفتن بسیاری از آنها بهبود خواهد یافت.
- خلاقیت فراگیران را افزایش یافت.

مقدمه:

انسان تنها آفریده ای است که می تواند منظور خود را با زبان و به وسیله نمادهای کلامی و گفتاری، به دیگران انتقال دهد. او یاد گرفت که از تصاویر نیز به عنوان نمادهای ارتباطی استفاده کند و دوباره آموخت که بنویسد. واقعاً قابل تحسین است که انسان گفتن را به نوشتن تبدیل کرد و این یعنی ثبت و ماندگاری کلام و گفته ها. شاید اگر کلام خداوند هم در ادیان مختلف، نوشته نمی شد، به شکل امروزی در اختیار جامعه قرار نمی گرفت نوشتن و انشا نعمت عظیمی است که با هیچ نعمت دیگری قابل مقایسه نیست. خداوند تبارک و تعالی دو نعمت اساسی خواندن و نوشتن را در سوره مبارکه علق، بیان فرموده است. از این نکته می توان استفاده کرد که برای خوب نوشتن باید بتوان خوب خواند و خوانده ها را خوب فهمید تا بتوان نوشت. این منطقی است که هر کسی خوانده اش را خوب بفهمد، می تواند آن را به زبان خودش، خیلی خوب بنویسد .

(انشا درس رویدن در خود-رئوفی ۱۳۹۰)

اگر معلمان جامعه به تفکر خلاق و منطقی و انتقادگر معتقد و متصف بوده و در پی اعمال این تفکر باشند، بالطبع باعث انتقال به افراد تحت آموزش خود شده، آنان نیز به صورت نسبی به این گونه اندیشیدن مسلح می شوند

مقطع ابتدایی زیر بنای مقاطع دیگر تحصیلی می باشد و در مقطع ابتدایی نیز پایه اول اساس پایه های دیگر می باشد و هر چقدر دانش آموزان در این پایه بهتر آموزش ببینند در پایه های دیگر راحت تر هستند و بالعکس ؛ در پایه اول دو درس ریاضی و فارسی (قرائت فارسی و املا فارسی) کلیدی هستند و بیشترین ساعات به این دو درس اختصاص می یابد و از بین دو درس ذکر شده درس فارسی از اهمیت دو چندانی برخوردار می باشد. طوری که بدون یادگیری درس فارسی ، یادگیری دروس دیگر تقریباً غیر ممکن می باشد. از آنجا که یکی از اهداف درس فارسی در دوره ی دبستان تقویت مهارت تفکر خلاق در فراگیران است و یکی از اهداف مهم در دوره ی ابتدایی می باشد ما خود را موظف به انجام این کار می دانیم لذا تصمیم گرفتیم با

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir
کمک انشا تفکر خلاق را در فراگیرانم بهبود بخشیم . امید است در سایه ی رحمت حق تعالی از عهده این کار بر بیاییم .

معرفی خود:

اینجانب ..... ، دبیر ادبیات فارسی ، دارای ..... ، مدت ..... سال است که در خدمت سازمان مقدس آموزش و پرورش مشغول تعلیم و تربیت فرزندان این مرز و بوم هستم . مدرسه تثبیتی من در سال ۹۱-۹۲ آموزشگاه راهنمایی ..... واقع در شهرستان ..... می باشد .

بیان مسئله

پس از چند جلسه تدریس در درس انشا پایه سوم راهنمایی به این نتیجه رسیدیم که در طول سالهای گذشته به درس انشا اهمیتی داده نشده بود زیرا دانش آموزان به آسانی نمی توانستند بنویسند و افکار خود را بیان نمایند و درس انشا برای آنها جذابیتی نداشت . نارسایی حتی بر نحوه ی پاسخ دادن آنها در دروس کتبی نیز اثر گذاشته بود .

همچنین بارها در کلاس درس و به خصوص در ساعت انشا و در جریان حل تمرین ، مخصوصا قسمت هایی از کتاب کار فارسی که نیاز به تفکر و خلاقیت دارد متوجه شدم دانش آموزانم با مشکل رو به رو می شوند . کلاس انشا سرد و بی روح بود و اغلب نوشته های فراگیرانم کلیشه ای و تکراری بودند . هم چنین در نوشتن موضوعاتی واگرایی که برای انشا در جریان کلاس انشا ارائه می کردم متوجه شدم که تعدادی از آنها در این امر مشکل دارند یا اینکه فقط پاسخ های تکراری را بیان می کنند . بارها پیش آمده که پاسخ های تعداد زیادی از آنها به مسائلی که نیاز به تفکر و خلاقیت دارد شبیه به هم و تکراری هستند و به رو نویسی از روی تعداد محدودی از بچه ها روی می آورند .

روزی در کلاس به فراگیرانم گفتم این جمله را ادامه بدهند: (اگر من .....) بعد از توضیح درخواست مربوطه متوجه شدم که تعداد زیادی از آنها جملات کلیشه ای و تکراری که از روی یکدیگر نوشته

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

بودند، را به کار برده اند یا که اصلا هیچی ننوشته بودند این مسئله فکر مرا به خود مشغول ساخته بود که به راستی چگونه می توانم دانش آموزان را با درس انشا آشتی دهم ؟

کلاس انشا را از حالت خشک و سرد بیرون بیاورم؟

و شیوه های بهبود مهارت تفکر خلاق را در کلاس درس به اجرا در بیاورم تا فراگیرانم بتوانند نوشته های خلاق را روی کاغذ بیاورند و به کلاس ارائه کنند.

این موضوع ابتدا مرا نگران کرد ولی من تصمیم گرفتم که این مشکل دانش آموزانم را علت یابی و حل کنم. از آنجایی که در ترم آخر دانشگاه درسی به نام اقدام پژوهی ارائه شده فرصت را مناسب دانستم تا آموخته های نظری کلاس های دانشگاه را در کلاس درس عملی کنم.

در جریان کلاس مسئله ای را که با آن مواجه بودم مطرح کردم و اتفاقا یکی از دوستانم که مشغول تدریس در پایه سوم راهنمایی می باشد با من هم نظر شد و اظهار کرد که او هم مثل من با این مشکل رو به رو است. یکم قوت قلب گرفتم و عزمم جدی تر شد تا این مسئله را بتوانم به نحو احسن علت یابی کنم. با بیان مسئله برای استاد و مشورت با ایشان تصمیم گرفتیم که به اصطلاح با یک تیر دو نشون بزنیم. یعنی با توجه به این که در این ترم درس اقدام پژوهی داریم بر آن شدیم که هدف مشترکمان را دنبال کنیم تا هم فعالیت عملی اقدام پژوهی را به نحو احسن انجام بدهیم وهم قدمی در راستای رفع مشکل دانش آموزانمان در کلاس برداریم. هم چنین با توجه به اظهارات دانش آموزان در بسیاری مدارس از ساعت انشا برای جبران سایر دروس استفاده می شود و این امر نشانگر اهمیت ندادن به آن است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

تعریف واژگان و مفاهیم:

تعریف انشاء

-انشا در لغت به معنی ایجاد، پرورش، ابداع و خلق کردن است.

-آنچه را که امروزه فنّ انشا گفته می شود از نخستین معنای آن "ایجاد" گرفته شده است

-یعنی انشا به معنی ایجاد کلام، سخن و نگارش آن است و معادل فارسی انشا "دبیری" است که به معنی منشی گری و کتابت می باشد و دبیری فنی است که انسان به وسیله آن می تواند محتویات خود را روی کاغذ بیاورد.

(انشا و انواع آن - قالیباف - ۱۳۸۹)

انشا از نظر لغوی:

انشا در لغت به معنی آفریدن، آغاز کردن و از خود چیزی نوشتن است و در اصطلاح ادب پارسی انشا نویسی عبارت است از:

بیان خاطره ها - پندارها - خیال ها - احساس ها - عقیده ها - مشاهده ها و اندخته های فکری و ذهن از راه نوشتن

انشاء چیست؟

انشاء به معنی ایجاد کردن، پرورش دادن، ابداع و خلق کردن است. در اصطلاح ادبیات انشاء عبارت از نگارش جملات و عباراتی است که افکار نویسنده را به صورتی روشن و زیبا بیان کند که خواننده آنها را به سهولت بفهمد و برایش خوشایند و مطلوب باشد.

(انشا و انواع آن - قالیباف - ۱۳۸۹)

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir
تعریف مهارت تفکر خلاق:

مهارتی است که شخص از تلفیق مهارت های حل مساله و تصمیم گیری از افکار یا روابط نو برخوردار شده و قدرت کشف و انتخاب راه حل های جدید را پیدا می کند.

انواع تفکر: ۱- تفکر واگرا ۲- تفکر همگرا

تفکر خلاق با تفکر واگرا رابطه مستقیم دارد.

افراد با تفکر واگرا سعی می کنند پدیده ها و امور و افکار را آن چنان که هستند به راحتی نپذیرند، بلکه نگاه متفاوت تری داشته باشند و از قالب های فکری همسان دور شوند، به عبارتی پدیده ها را با چشم و منظر دیگری نگاه کنند به نقل سهراب سپهری:

چشم ها را باید شست، جور دیگر باید دید

چترها را باید بست، زیر باران باید رفت

اما در تفکر همگرا، فکرهای جدید و نو کمتر در آن راه پیدا می کند، امور و پدیده ها را آن چنان که هستند می بینند و می پذیرند.

(مهارت تفکر خلاق - مهدی فتحی ۱۳۸۴)

مراحل تفکر خلاق:

۱- آمادگی: در این مرحله افراد به امور و پدیده های مختلف زندگی دقت و توجه بیشتری پیدا می کنند، به حدی که گاهی پدیده های زندگی مدت های طولانی ذهن شخص را به خود مشغول می نماید.

۲- مطالعه: در این مرحله فرد با بررسی و مطالعه بیشتر روابط بین پدیده ها را بهتر درک می کند.

۳- تغییر: در این مرحله شخص به نوع روابط بین پدیده ها که ذهن او را به خود مشغول کرده پی برده و با طرح سوال های مختلف در ذهن به نقد و بررسی آن می پردازد.

۴- پختگی: در این مرحله شخص با گذر از مراحل قبل به درک و شناخت عمیق تری از روابط بین پدیده ها می رسد و گویی پدیده ها، جزیی از وجودش شده است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۵- اشراف: در این مرحله شخص به پاسخ های ناگهانی دست پیدا می کند و معمولاً با کلماتی نظیر «آهان، یافتم»... متجلی می شود.

۶- واری: در این مرحله فرد به بررسی بهترین ایده ای که در مراحل قبلی به آن رسیده است می پردازد تا صحت و سقم و درستی آن را مشخص نماید.

۷- اجرا: در این مرحله فرد افکار یا ایده هایی که مورد تایید واقع شده اند را به مرحله اجرا در می آورد.

(مهارت تفکر خلاق - مهدی فتحی ۱۳۸۴)

ویژگی های افراد دارای تفکر خلاق:

۱- راه هایی را جست و جو می کنند که از طریق آن بتوانند فکر خود را به سوی ایده های نو و تازه هدایت نمایند.

۲- به همه جوانب یک موضوع و مساله توجه دارند.

۳- در حل یک مساله تمرکز حواس بیشتری را از خود نشان می دهند.

۴- فکرهای بکر(دست نخورده و نو) را بیشتر از دیگران از خود نشان می دهند.

۵- به راه حل هایی می اندیشند که ممکن است از دید دیگران اهمیت چندانی نداشته باشد.

۶- از ربط ایده ها و تجربیات مختلف، نتایج جدیدی را می گیرند.

۷- افکار و عقاید خود را به راحتی مطرح می کنند و از مواجه با عقاید مختلف استقبال می کنند.

۸- برای حل مسائل و مشکلات، راه های مختلف را بررسی و تا رسیدن به نتیجه دلخواه تلاش می کنند.

۹- خود را محدود به نظرات دیگران نمی نمایند، حصار هر آن چه بود و هست را می شکنند.

۱۰- همواره کنجکاو بوده و در جست و جوی اطلاعات جدید و نو هستند

(مهارت تفکر خلاق - مهدی فتحی ۱۳۸۴)

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir
تعریف دانش آموز

دانش آموز از لحاظ لغوی به معنی کسی است که دانش می آموزد و در اصطلاح، برای اطلاق به محصلان رسمی در سطح تحصیلات پیش از دانشگاه به کار می رود.

فرهنگ فارسی معین

(ص.فا). ۱ - آن که علم آموزد. ۲ - شاگرد مدرسه.

لغت نامه دهخدا

دانش آموز (ن.) (نمک مرکب، مرکب) که دانش آموزد. که علم آموزد. که دانش فراگیرد. شاگرد. (غیث).

شاگرد مدرسه. طالب علم، آموزنده علم:

چو بر دین حق دانش آموز گشت

چو دولت بر آفاق پیروز گشت.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir
پیشینه علمی

آقای مهرعلی گراوند از شهرستان سبزوار، آموزگار پایه سوم راهنمایی با موضوع " چگونه توانستم انشای دانش آموزان کلاس را تقویت کنم " به بررسی این موضوع پرداخته است. تعدادی از راهکارهای ارائه شده ی ایشان را در زیر می آورم:

آموزش های انشا با توجه به توانایی و ذوق و سلیقه هر معلم و دیدگاه وی می تواند گوناگون باشد اما به نظر من بهتر است این آموزش بدین گونه باشد:

۱. موضوعی که برای انشا انتخاب می شود باید کاملاً واضح و محدود باشد و توضیحات لازم در خصوص آن موضوع ارائه شود.

۲. چگونگی ربط دادن جملات و گسترش حوزه واژگان و افزایش کمیت جمله ها به طور خیلی ساده و خلاصه آموزش داده شود.

۳. تصاویری در اختیار دانش آموزان قرار دهیم و از آنها بخواهیم در مورد تصاویر چند سطری برای ما بنویسند.

۴. جملات درهم ریخته را با اندازه های متفاوت در اختیار آنها قرار دهیم تا آنها کامل نمایند.

۵. پاکیزه نویسی، رعایت اصول نگارش در دوره ابتدایی، چگونگی تنظیم ساختار انشا و پیش نویس و پاکنویس نیز مورد تایید و پیگیری قرار گیرد.

۶. با تعریف یک کارتون یا داستان می توانند یک انشای خوب بنویسند، البته بهتر است این کارتون نمایش داده شود یا داستان را خودشان بخوانند.

۷. در مناطق دو زبانه بهتر است از ابتدا دانش آموزان علاوه بر زبان مادری از زبان فارسی که زبان نوشتاری و معیار و ملاک ارزیابی ما می باشد، به خوبی استفاده کنند و از زبان مادری در کلاس استفاده نکنند تا گنجینه ی لغات آنها افزایش یابد.

آقای فراست سبحانی اقدام پژوهی با موضوع " جذاب نمودن درس انشا برای دانش آموزان در پایه ی سوم راهنمایی " انجام داده است که پیشنهادات ایشان را در زیر می آورم

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۱. باید کوشید تا کلاس انشا که مادر تمام دروس است دارای برنامه و طرحی مناسب در ابعاد گوناگون آموزشی باشد.

۲. مشکلات و تنگناها و علل افت و نارسایی کلاس انشا به درستی بررسی و تحلیل گردد و راه حل های مناسب و علمی برای رهایی از این شرایط نامناسب مطرح شود. (ره یافت های آموزشی و تربیتی در درس انشا سید حسین حسینی نژاد)

۳. شیوه های مناسب نگارش و انشا به دانش آموزان شناخته شود.

۴. مجموعه ی تجربه های موفق، روش های مطلوب و شیوه هایی که معلمان موفق در این زمینه داشته اند جمع آوری، بازیابی و بررسی شود.

۵. فرهنگ مطالعه رواج یابد و در ساعت انشا از مطالعه و کتابخوانی و فرهنگ انتقاد استفاده شود.

۶. تشویق اولیا و مربیان در ارتباط با نوشته های دانش آموزان

۷. برگزاری المپیاد های انشا نویسی

۸. بحث و تبادل نظر، پرسش و پاسخ در درس انشا

۹. بهترین انشاها در سر صف خوانده شود و مورد تشویق مناسب قرار گیرد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

هفت گام اساسی تا انشا نویسی

آماده سازی برای نوشتن از همان پایه اول آغاز می شود. در حقیقت کلمه سازی را میتوان آغاز مرحله نوشتن فعال دانست. با تمرین های کلمه سازی دانش آموز را تا حد زیادی با ساختار درونی کلمه آشنا می کنیم . دانش آموزان با شناخت بهتر از کلمه ها در جمله سازی موفق تر عمل می کنیم.

وقتی از بچه ها می خواهیم که خود شان با حروف جدید کلمه بسازند فرستی را در اختیار آنها قرار می دهیم که هر کس با توجه به توانایی ها و استعداد و ابتکار خود شروع به کلمه سازی کند. من وقتی برای درس (گ) خواستم کلمه پیدا کنند و هر کس کلمه بیشتری بسازد برنده و مورد تشویق قرار میگیرد

تلاش بچه ها بسیار تماشایی بود. بعضی از آنها گل و... در دفتر مشق کشیده بودند و کلمات جدید را داخل آن نوشته بودند برای خودم هم جالب بود. وقتی بعضی از بچه های متوسط که قادر نوشتن نبودند با چه ذوقی از من برای نوشتن کلماتی که در ذهن خود داشتند کمک می گرفتند و با راهنمایی و کمک کلمات را بر روی کاغذ مینوشتند. بیشتر بچه ها کلمه هایی خارج از کتاب در حدود هشت الی پانزده مورد نوشته بودند و این واقعا جای امید واری بود انواع تمرین های کلمه سازی در کتاب بنویسیم اول گنجانده شده است و این مهارت در پایه ی اول تقویت می شود بچه های ما در فضای صمیمی و شاد کلاس به خوبی محبت می کنند و آنچه را که در دل دارند به راحتی بر زبان می آورند فقط کافی است که بچه ها را از نوشتن نترسانیم با افزایش گنجینه ی کلمه بچه ها جمله سازی و درک مطلب دانش آموزان گسترده تر میشود و مقدمات نوشتن خلاق فراهم می شود.

فعالیتی برای افزایش درک مطلب دانش آموزان دوم ابتدایی

روش کار: ابتدا داستان زیر را به تعداد دانش آموزان کلاس تکثیر می کنیم و آنها را در اختیار بچه ها قرار می دهیم سپس آن را با صدای بلند در کلاس می خوانیم برای آنها توضیح میدهم که با دقت به داستان گوش

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

دهند تا بتوانند به سوال ها پاسخ دهند پس از این مرحله برگه سوالها را بین آنان پخش می کنیم و در فرصت تعیین شده (۱۵ دقیقه) آنها را جمع آوری می کنیم کفاش سبزه زار

سبزه زار گرم و آفتابی بود. پینه دوز مثل همیشه سر گرم کار خودش بود که جیرجیرک بازی گوش از راه رسید جیرجیرک از تق تق چکش پینه دوز خیلی بدش می آمد با عصبانیت قوطی میخ و بسته سوزن و نخ را برداشت و توی جوی آب انداخت و بعد جیرجیر کنان لای سبزه ها پرید و قایم شد. پینه دوز گفت: اگر جیرجیرک دوستم بود به فکر آزارم نبود برایش یک جفت کفش قشنگ میدوختم. یک چکمه ی رنگ و وارنگ میدوختم آن وقت تنها سوزنی را که برایش مانده بود برداشت و با غصه کنار جوی آب نشست.

روزی نگذشت که زنبور کوچولویی وزوز کنان از راه رسید. زنبورک چرخ زد و گفت: سلام پینه دوز کفش های من پاره شده آنها را بدوز پینه دوز با بی حوصلگی گفت: دست از سرم بردار مگر نمی بینی همه ی میخها قوطی سوزن و نخهایم توی آب افتاده؟ هنوز حرف پینه دوز تمام نشده بود که سوزن کوچولویی به چیزی که توی دست زنبورک بود چسبید پینه دوز با خوشحالی پرسید این را از کجا آوردی؟ زنبورک جان این آهن ربای من هست و از قوطی میخهایم پرت شده است بگو کجا پیدایش کردی؟ زنبورک گفت: راستش همین دوروبرها لای سبزه ها افتاده بود پینه دوز علف بلندی چید یک سر آن را دور آهن ربا گره زد و گفت: بیا کمک کن تا میخها و سوزن ها را از آب بیرون بیاوریم من هم قول میدهم کفش هایت را بدوزم. زنبورک قبول کرد بعد دو تایی آهن ربا را توی آب انداختند. زنبور کوچولو داد زد چه چیز عجیبی! چند تا میخ به دو سر آهن ربا چسبیده است یکی هم به وسط آن آویزان شده است. پینه دوز گفت: نمی دانستی که وسط آهن ربا از دو سر آن ضعیف تر است! تازه میخها هم آهن ربا شده اند بین سوزن های کوچولو چه طور به آن چسبیده اند جیرجیرک لای سبزه ها نشسته بود کارهای پینه دوز و زنبورک را تماشا میکرد دهانش از تعجب باز مانده بود زنبور کوچولو روی آب چرخ زد و گفت: چند تا میخ زیر یک شاخه لای سنگ ریزه ها افتاده است بیا آنها را هم برداریم و آهن ربا را دور سرش چرخاند روی شاخه انداخت اما این بار حتی یک میخ هم به آهن

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

ربا نچسبید پینه دوز گفت: می بینی چوب و سنگ به آهن ربا نمی چسبد چیزهایی هم که زیر چوب و سنگ هست به آهن ربا نمی چسبد همین میخ و سوزن ها برای ما کافی است.

بیا زودتر کفش هایت را بدوزم. جیرجیرک دید که پینه دوز و زنبورک دوستان خوبی شده اند برای همین از علف ها بیرون آمد و گفت: ببخشید که من شما را به زحمت انداختم قول می دهم که دیگر مزاحم کار کسی نشوم. اجازه بدهید من هم برای دوختن کفش ها به شما کمک کنم آنوقت جیرجیرک یک سوزن برداشت. زنبور کوچولو آن را نخ کرد و پینه دوز هم تندتند مشغول دوختن شد .

پرسش های پیشنهادی:

۱. چرا جیرجیرک وسایل پینه دوز را در حوی آب انداخت؟
۲. دلیل خوشحالی پینه دوز چه بود؟
۳. کلمه های مخالف کلمه های خطکشی شده در جمله های زیر را بنویسید.
سبزه زار گرم و آفتابی بود. پینه دوز علف بلندی چید
دو کلمه زیبا از درس پیدا کنید و با هر کدام یک جمله بنویسید.
اگر به جای نویسنده ی داستان بودید چه نامی برای داستان انتخاب می کردید؟
به نظر شما کار جیرجیرک درست بود؟

قسمتی از داستان را که برای شما خوشایند است با نقاشی نشان دهید و آن را رنگ آمیزی کنید. همچنین راه های متنوع دیگری هم برای ایجاد فرصت مناسب جهت جمله سازی میتوان انجام داد من خود شخصا این روش را در کلاس اجرا کرده ام و نتیجه خوبی هم گرفته ام.
بردن بچه ها به یک سفر خیالی:

بچه ها امروز می خواهیم پرنده شویم و با هم به یک سفر برویم. چشمها را ببندید می خواهیم با هم به شهر جمله ها سفر کنیم از سرزمین های زیبا و سبز می گذریم و... به دروازه های شهر جمله ها رسیدیم چه چیزهای می بینید بچه ها مراقب باشید اون چیه که با سرعت به طرف ما می آید فکر کنم یک گربه ی پرنده

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

است. وای چه شکلی دارد و همین طور بچه ها رابا خیال و داستان به کلاس بر گرداندم. از آنها خواستم یک بار سفری که رفتیم در ذهن خود مرور کنند سپس هرگروهی به صورت جمعی یک جمله در مورد چیزهایی که در سفر دیده اند بنویسید. همه ی گروه ها جمله ها را می خوانند در مورد بعضی از جملات از گروه می خواهم که توضیحات بیشتری ارائه دهند با این روش میتوان قدرت تخیل و ابتکار بچه ها را افزایش داد. همچنین چون گروهی جمله می نویسند برایشان جالب است از طرفی هم با جمله های مختلف که گروه ها نوشته اند آشنا می شوند و فرصت مناسب برای جمله سازی در اختیار آنها قرار می گیرد.

انشا در مفهوم آفریدن است و خلاقیت یعنی هر بار منظری نوو نگاهی تازه به مسائل وقضایا برای نوشتن گشوده می شود. این آفرینش می تواند با بهره گیری از فضا فرصت موقعیت آفریدن یک حادثه و یا عمل در سخن گفتن جزء انشا است و لازمه ایجاد خلاقیت در نوشتن می تواند همین باشد که گره زبان ها را بگشاییم و فرصت های برای سخن گفتن فراهم بیاوریم یعنی انشا را معقوله ای صرفا نوشتاری نبینی بلکه گفتن را نیز مقدمه یا جزئی از کل مسئله تلقی کنیم. انشا یک نوع بازی ذهن است که هر قدر طبیعی تر و خود انگیزه تر باشد خلاق تر سیال تر است و لذتش از تریق خلق کنش آزاد ذهن بالا می رود می گویند بازی فعالیتی است که هدف آن در خود آن است بر این اساس درس انشا در کلاس ها و در مدارس ما باید به نحوی به بچه ها ارائه شود که هدف آن در خودش باشد نه آن چیزی که ما انتظار داریم یعنی دانش آموز نگوید معلم چی می پسندد تا آن را بنویسیم یا چه کار بکنم نمره ی خوبی بگیرم. زیرا این انشا دیگر انشا نیست چیز دیگری است که اسم آن را انشا نهاده ایم.

کلاس انشا کلاس آزادی ذهن و آزادی اندیشه و یک نوع تعامل و تبادل پویا و خلاق بین معلم و دانش آموز است برای این که بچه ها بتوانند به دور از هر گونه تصنع و تکلف و انضباط های خشک مدرسه ای به شکل آزاد مسائل شان را مطرح کنند. ایده هایشان را در قالب یک بارش مغزی طرح کنند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

به صورت تداعی آزاد بدون هیچ گونه ترس و واهمه و پرهیز از تیررس قضاوت دیگران مطرح کنند که این خود متفصن وجود فضایی آزاد همراه با احترام و اعتقاد متقابل در کلاس درس است آن گاه می توان به شرایط مساعد کلاس انشا دست یافت.

۲) مشکل اساسی و مهم انشا

۱. ناتوانی دانش آموزان در تولید فکر یا اندیشه برای نوشتن: در حقیقت دانش آموزان به علت کم مطالعه کردن توانایی لازم را برای نوشتن ندارند و دچار نوعی فقر فکری و ذهنی هستند. در نتیجه برای رسیدن به وضع مطلوب باید فکر آنها را بارور کنیم و این کار جز با علاقمند کردن آنان به مطالعه امکان پذیر نیست.

۲. جذاب نبودن کلاس انشا: ماهمه این موضوع را به روشنی دریافته ایم که کلاس های ورزش و نقاشی برای دانش آموزان جذابیت دارد و تنها همین کلاس ها در مدارس دارای حیات هستند لذا آموزش انشا را می توان با قصه خوانی و نقاشی آغاز کرد. در اینجا گامهایی که برای انشا نویسی لازم است به صورت اجمالی و مختصر گرد آورده ایم امید وارم مورد استفاده و مفید باشد.

کتابخوانی

گام اول: صحبت درباره کتاب و کتابخوانی

برای شروع ابتدا این جمله را بر روی تخته سیاه می نویسیم:

(کسی می تواند نویسنده ی خوبی بشود که خواننده ی خوبی باشد)

سپس ازدانش آموزان بخواهیم که این جمله را خوش خط و خوانا در اولین صفحه ی دفترشان بنویسند و درباره ی مطالعه کردن و کتاب خوانی برایشان صحبت می کنیم نظر بچه ها را در این مورد می پرسیم. از آنها می خواهیم

فهرستی از کتابهایی که خوانده اند در دفترشان با ذکر مشخصات آنها بنویسند و از بین کتاب هایی که خوانده اند بهترین کتابها را با رنگ دیگری مشخص کنند همان طور که می دانی با گفتن و صحبت کردن برای بچه ها دانش آموزان کتاب خوان نمی شوند. آنها باید ما معلمان را به عنوان الگو های عملی بپذیرند و قبول کنند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir
ما می توانیم چند نمونه داستان هایی از کتاب های مختلف را بخوانیم و از آنها بخواهیم که برای صحنه هایی از داستان که خوششان آمده نقاشی رسم کنند در زیر چند نمونه داستان مطرح شد.

گام دوم: به دنبال گمشده

مادرم گفت: اگر سرت را محکم نگه نداری گمش میکنی.

امروز انگار همین طور شد عصر که با پسر خاله ام بازی می کردم زمین خوردم و سرم قل خورد و رفت.

رفت و رفت تا از نظرها ناپدید شد!

حالا نه می توانم دنبالش بگردم چون چشمهایم آنجاست.

نه صدایش می توانم بزنم چون دهانم آنجاست.

تازه صدایم را هم نمی شنوم چون گوش هایم آنجاست.

حتی نمی توانم به او فکر کنم چون مغزم آنجاست.

پس همان بهتر که چند لحظه ای روی این سنگ بنشینم و استراحتی بکنم.

گام سوم: بچه ی تلویزیون

داستان جیمی ویزیون یک داستان واقعی است. جیمی ویزیون خیلی تلویزیون دوست داشت. مثل شما! او

تمام روز تلویزیون تماشا می کرد تمام برنامه های صبح و همه ی برنامه های شب به علاوه برنامه های وسط

روز را می دید آن قدر که رفته رفته لاغر و زرد نبو شد.

اما باز هم تماشا کرد آنقدر که به صندلیش چسبید و چشمهایش باز باز ماند و چانه اش به شکل پیچ تلویزیون

در آمد! و از لای موهایش دو آنتن سبز شد! مغزش به لامپ تلویزیون تبدیل شد! و صورتش مثل صفحه ی

تلویزیون شد. جای دو گوشش هم دو دکمه در آمد که طق و طاق صدا می دادند.

یک رشته سیم و دو شاخه هم از پشتش بیرون زد که مثل دم بود!

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

حالا همه ما دور تا دور می شینیم و به جای تلویزیون جیمی ویزیون تماشا می کنیم! همه نقاشی ها را بررسی می کنیم از بچه ها در مورد صحنه ای که انتخاب کرده اند توضیحاتی می خواهیم و دلیل انتخاب صحنه ی مورد نظر را میپرسیم آنها را تشویق می کنیم بعضی از دانش آموزان نمی توانند صحنه ای را که انتخاب کرده اند بکشند به آنها یاد آوری می کنیم که هدفمان نقاش شدن نیست بلکه پی بردن به فضا و داستان است. البته خواندن داستان چندین جلسه ادامه می یابد با این روش کلاس را برای بچه ها جذاب می کنیم با بر پایی نمایشگاه به آنها انگیزه بدهیم .

گام چهارم :انشا کوتاه

به دلیل کوتاه بودن این نوع انشا دانش آموزان ان را با علاقه بیشتر می نویسند و کوشش خود را به محتوا و متن معطوف می کنند و نگران طول انشا نمی شوند. چون در اوایل از این جهت آسوده خاطر هستند بنابراین انشا هایشان از محتوای خوبی برخوردار می شود در ضمن با توجه به قصه هایی که خوانده شده بچه ها دارای نوعی زمینه فکری شده اند و با افکار و اندیشه ی بزرگان و صاحبان قلم تا حدی آشنا شده اند و در نتیجه تا حدی خلاء فکری آنها از بین رفته و ذهنشان خالی نیست . همچنین از موضوعات کلیشه ای و قالبی که سالها بچه ها با آنها آشنا شده اند و برایشان جذاب نیست بدور می باشد .

کامل کردن یک داستان نیمه تمام که گاهی از آنها می خواهیم هم یک نمونه از نوشتن انشای کوتاه است بچه ها انشا های اولیه را کوتاه مینویسند اما با گذشت یکی دو جلسه از ما می خواهند که انشا های بلند بنویسند یا اگر انشاها یشان را طولانی نوشتند اشکال نداشته باشد در این صورت ما غیر مستقیم به خواسته ی خود رسیده ایم .

بدون اینکه از بچه ها بخواهیم که انشای بلند بنویسند بچه ها خودشان مینویسند اگر چند نفری هم علاقه داشته باشند که انشا یشان را شعر گونه از آنها حمایت کنیم و اجازه بدهیم که انشاهایشان را شعر گونه بنویسند .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

گام پنجم: تقویت حس بینایی

به بچه ها بیاموزیم که برای اینکه نویسنده ی خوبی باشیم باید از تمامی حواس به خصوص چشم هایمان خوب استفاده کنیم ساختن کلاژ-دادن تصاویر و پیدا کردن اختلاف آنها و اجرای پانتومیم نر این راه مفید می باشد.

تقویت حس شنوایی

برای این که نویسنده خوبی باشیم باید گوش شنوایی داشته باشیم پخش صدا های گوناگون و تشخیص صداهای محیط اطراف و بازی در این کار بسیار موثر است بچه ها را راهنمایی کنیم که فرق بین شنیدند و گوش دادن را بفهمند.

نوشتن انشای بلند

همه با هم انشا می نویسیم ما هم مانند بچه ها انشا بنویسیم تا آنها خود به خود چگونه نوشتن را بیاموزند ابتدا از موضوعاتی که آنها خوششان می آید شروع کنیم و سپس به موضوعات کتاب و قیره برسیم. وقتی از بچه ها خواستیم تا انشایی در مورد (اگر یک مادربودید چه می کردید) بنویسند ذوق و اشتیاق آنها خیلی جالب بود و نوشته های جالب و خوبی را مشاهده کردم. خواندن اتشا به بچه ها بیاموزیم که چگونه انشا خود را در کلاس بخوانند با پرسش و پاسخ به این نتیجه برسیم که کسانی که انشا خود را با صدای بلند و رسا و با احساس تر می خوانند ما از آن انشا بیشتر خوشمان می آید و بیان بچه های خودمان را تقویت کنیم.

گام ششم: انشای گروهی یا انشای مشارکتی

از بچه ها بخواهیم با همکاری و هم فکری یک دیگر یک انشا بنویسند بدین ترتیب با افکار هم دیگر آشنا می شوند و چون در کنار هم و با هم شروع به نوشتن می کنند حس اعتقاد به نفس و انگیزه قابل توجهی دارند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir
بعد خواندن اتشا به بچه ها نمره ی انشا ی گروهی بدهیم و انشاهای گروهی را در پرونده ی کار گروهی مدرسه قرار دهیم و بعد نمایشگاهی از این نوشته ها ترتیب دهیم.

سکوی پرتاب به دنیای نوشتن

این گام سکوی برای پرتاب دانش آموزان به دنیای انشا نویسی است یکی از سخت ترین قسمت های انشا نویسی تسخیر شدن به وسیله ی موضوع است و همین امر قدرت و پویایی را از نویسنده میگیرد لذا نویسنده صرفا به موضوع می اندیشد. لازم است دانش آموز را یاری کنیم تا زمانی که به موضوع می اندیشد سعی کند آن چه را قبلا آموخته است با خود همراه سازد تا انشای کاملی ارائه دهد. در این گام دانش آموز هدایت می شود تا از شش گام قبلی به صورت بهینه استفاده کند و با بهره برداری عمیق و همزمان از تمامی مراحل گفته شده ما انشا بنویسد.

خلاصه ی یافته های اولیه

- ۱- ضعف واژگان پایه دانش آموزان
- ۲- آموزش ندیدن بسیاری از دبیران و نخواندن روش تدریس های تخصصی
- ۳- آشنا نبودن تعدادی از دبیران با ادبیات کودک و نوجوان
- ۴- نبود تنوع در تدریس انشا
- ۵- تخصصی نبودن تدریس در دوره ی ابتدایی
- ۶- ناآشنایی برخی از طراحان کتاب دوره ی راهنمایی به این امر
- ۷- نبود معیار استاندارد و مشخص برای ارزشیابی درس انشا

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۸- آشنا نبودن باسلاین وعلايق وظرفیت فکری دانش آموزان درهنگام گفتن موضوع انشا

۹- ناآشنایی بسیاری از دبیران انشا بانواع نگارش

۱۰- دادن درس انشا به صورت اضافه کار به دبیران غیر تخصصی

«چند نکته درباره ی نگارش»

نوشتن شکل پیچیده ی زبان است. بین قدرت نوشتن و توانایی خواندن و درک مطلب رابطه ای مستقیمی وجود دارد پس دانش آموز می تواند به خوبی از عهده ی این مهارت برآید که در ارکان دیگر زبان توانایی لازم را کسب کرده باشد. اوزمانی می تواند خوب بنویسد که در گوش دادن ، سخن گفتن و خواندن مهارت کافی داشته باشد.

مهارت در نوشتن و نگارش مستلزم داشتن اطلاعات مقدماتی و توانایی تبادل افکار و اندیشه هاست اطلاعات را از طریق تحصیلات و مطالعه می توان به دست آورد و توانایی برقرار یارتباط نیز از طریق خواندن ، نوشتن و گفتگو کردن به دست می آید.

«اصول و مبانی انشا»

درس انشا و نگارش نیز مانند هر درس دیگری اصول و مبانی مخصوص به خود دارد که می توان به موارد ذیل اشاره کرد.

۱- داشتن تفکر خلاق و پویا

۲- تنها ذوق و استعداد کافی نیست باید قواعد این کار را نیز یاد بگیریم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

۳- استفاده بیشتر از قالب های مرسوم نگارشی

۴- تجزیه انشا به اجزای گوناگون مانند جمله نویسی، واژه شناسی و ... .

۵- دادن موضوعاتی که دانش آموز درباره ی آن اطلاعاتی داشته باشد.

۶- داشتن طرح درس برای انشا و نگارش

«انواع انشا»

انشا اقسام گوناگونی دارد که به اختصار به تعدادی از آنها اشاره می شود:

۱- انشای توصیفی

۲- انشای تخیلی

۳- جان بخشیدن به اشیاء

۴- گزارش نویسی

۵- داستان نویسی

۶- شرح حال نویسی

۷- نامه نگاری

۸- خاطره نویسی

۹- خلاصه نویسی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir.
۱۰- و ... .

«معیارهای ارزشیابی»

برخی از معیارهای ارزشیابی انشا به شرح ذیل می آید:

- ۱- نوآوری و ابتکار
- ۲- پروراندن موضوع و فهم آن
- ۳- ارتباط و هماهنگی مطالب و جملات
- ۴- رعایت نکات دستوری و نگارشی
- ۵- خوانایی و تمیزی
- ۶- ارتباط افقی و عمودی بندها
- ۷- نظم فکری

گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)

برای این کار ابتدا تصمیم گرفتم موضوع را با همکارانم در میان بگذارم. بعد از طرح موضوع با همکاران و مدیر و معاون مجتمع آنها هم از وضع موجود انشا اظهار نارضایتی کردند و از این موضوع نگران بودند. آنها اظهار داشتند که در کلاس هایشان با این مسئله مواجه هستند و می گفتند که فراگیرانشان در نوشتن انشا و انشا های خلاقانه با مشکلاتی روبه رو هستند. سپس ما تصمیم گرفتیم که یکی از انواع انشا نویسی را ملاک قرار دهیم تا بر اساس همین روش کار اقدام پژوهی خود را تنظیم کنیم. از فراگیران خواستیم تا خاطرات یک روز را بیان کنند. تا بر اساس مستندات انشا آنها را مورد ارزشیابی قرار دهیم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir
در نوشتن انشا ضمن در نظر گرفتن اصول و مبانی آیین نگارش و زیبا نویسی باید معیارهایی در نظر گرفت.

برخی از این معیار ها به شرح زیر است:

- روشن بودن موضوع اصلی انشا

- عدم استفاده از عبارات و جملات تکراری

- مستدل بودن مربوط بودن تقلیدی نبودن و استفاده از تمثیل

- ارتباط پاراگراف ها و استقلال فکری پاراگراف ها

- پاره پاره نبودن جمله ها؛ تنوع داشتن جمله ها و هماهنگی ان ها

- نوشته های نوع و ابتکاری

- پرورش نظم فکری

- داشتن خلاقیت

- نشانه گذاری زیبانویسی از نظر ظاهر مطلب املا و دستور زبان درست

(آیین نگارش-سمیعی ۱۳۷۰)

برای ارزشیابی دقیقتر نوشته های فراگیران چک لیستی را تهیه کردیم تا کاستی ها و علل ضعف انشا و تفکر خلاق را ریشه یابی کنیم.

ملاک های ارزشیابی

- عدم استفاده از جملات تکراری

- مستدل بودن ، مربوط بودن، تقلیدی نبودن و استفاده از تمثیل

- ارتباط پاراگراف ها و استقلال فکری پاراگراف ها

- تنوع داشتن جمله ها و هماهنگی ان ها

- میزان استفاده از جملات بدیع و خلاق

- داشتن خلاقیت در پرورش موضوع

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه

هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- زیبانویسی از نظر ظاهر مطلب

- نشانه گذاری

بر اساس شواهد بالا و پی بردن به ضعف فراگیران و عدم وجود جملات و عبارات خلاق در انشا و استفاده از جملات کلیشه ای در نوشته تصمیم گرفتیم کلاس انشا را از حالت خشک و بی روح به حالت فعال و جذاب در بیاوریم تا فراگیران با تمرکز حواس و علاقه به نوشتن بپردازند. و خلاقیت و تفکر خلاق را در آنها بهبود ببخشیم.

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

برای پرورش خلاقیت و پر بار کردن کلاس انشا راه های مختلفی از سوی متخصصان این رشته ارائه شده که به چند نمونه از آنها اشاره می شود:

برای پرورش تفکر خلاق در درس انشا می توان دانش آموزان را نسبت به محرک های اطرافشان حساس نمود و آنان را تشویق کرد تا همه ی پدیده های را با دقت مشاهده کنند و در بیان دیده ها و شنیده ها الگوی واحدی را به کار نبرند. باید آنان آزادی داده شود تا احساس خود را از امور و موضوعات مختلف بیان کنند و باید فرصتی ایجاد کرد که آنان تحمل شنیدن انتقادات همه را داشته باشند

از محدود کردن دانش آموزان به موضوعی خاص بپرهیزیم و فکر او را در چارچوب و فضای بسته ای قرار ندهیم چرا که با دادن موضوعات تحمیلی انشا به دانش آموزان از آن ها سلب آزادی کرده ایم و ذهنشان را مجبور کرده ایم که مطابق میل ما به جریان بیفتد و این در ذهن پایدار نمی ماند بیشتر باید از موضوعات اختیاری و مورد علاقه دانش آموزان استفاده کنیم.

(شیوه های خلاق آموزش انشا. حسینی نژاد- ۱۳۸۲)

برای پرورش تفکر خلاق در درس انشا معلم می تواند روش های صحیح مطالعه را به طور عملی در کلاس آموزش دهد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

اگر می خواهید فراگیران در کلاس انشا خلاق باشند باید در تدریس این درس از روش های فعال تدریس سودجوییم. در این روش بین فراگیر و معلم ارتباطی بسیار فعال ایجاد می شود و نقش اساسی به عهده فراگیر است. در این روش ها به قدرت تجزیه و تحلیل فراگیران بیش از حفظ محفوظات بها و ارزش داده می شود.

(آیین نگارش - صفایی - ۱۳۷۹)

معلم انشا می تواند برای پرورش تخیل و در نتیجه تفکر خلاق داستان های نیمه تمامی در کلاس طرح کند تا فراگیران با تفکر درباره آن و با تخیل خود آنرا کامل کنند.

(بر ساحل سخن - حسینی - ۱۳۸۰)

دادن تصاویر به گروهها و انشای گروهی در مورد تصاویر و نقاشی ها جمع آوری ضرب المثلهها و کلام های شیرین گذشتگان توصیف محیط اطراف مانند کلاس، گل، مدرسه و ... به زبانی ساده و توجه به جزئیات آن تهیه ی دفتر خاطرات و نوشتن خاطره هایی که از لحاظ ادبی ارزش داشته باشند. موضوع انشا در مورد کشف چیزهایی که تا کنون بشر به آن دست نیافته است.

آموزش آیین نگارش به دانش آموزان

تبدیل کلاس به کارگاه نوشتن

تشویق دانش آموزان با عنوانی (همچون هزار آفرین نویسنده ی کوچک، با افکار بزرگ شما آینده ای با شکوه رقم می خورد و آفرینشی بهتر و خلاقیتی زیباتر را برای شما آرزومندم.

(آیین نگارش - صفایی - ۱۳۷۹)

با توجه به مطالبی که ذکر شد:

در یک جلسه از فراگیران خواستیم که داستان نیمه تمامی که به آنها می دهیم ادامه دهند.

-در یک جلسه یک روز زیبا ی بهاری را توصیف کردند.(با توجه به جزئیات ان و توضیحات تکمیلی معلم)

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

در یک جلسه فراگیران ضرب المثل های قدیمی را جمع آوری کرده و به کلاس ارائه کردند. تصاویری را به فراگیران می دادیم تا بر اساس آن نوشته خود را طراحی کنند. روش های صحیح مطالعه را به آنها آموزش دادیم.

گردآوری اطلاعات (شواهد ۲)

اجرای شیوه های پیش بینی شده به طور محسوس از بهبودی وضع موجود حکایت داشت. از تحولی که در دانش آموزان به وجود آمده بود با توجه به نوشته های آنها و اظهار نظر مثبت همکاران اکنون دانش آموزان جملات خلاق تر و زیباتری می نوشتند، جملات جدیدی را در نوشته ی خود به کار می بردند و در انشا آنها جملات و کلمات کلیشه ای و تکراری کمتر به چشم می خورد. و در سرکلاس انشاهای زیبای خود را به مناسبت های مختلف می خواندند. و همچنین ارزشیابی از انشا فراگیران بر اساس معیار های قبلی و مقایسه نمرات فراگیران در درس انشا پیش از آموزش و پس از آن. شواهد نشان می داد که روش های فوق موثر واقع شده بود و کلاس انشا جذابیت زیادی برای دانش آموزان داشت و تفکر خلاق آنها بهبود یافته است.

ملاک های ارزشیابی

- عدم استفاده از جملات تکراری

- مستدل بودن ، مربوط بودن، تقلیدی نبودن و استفاده از تمثیل

- ارتباط پاراگراف ها و استقلال فکری پاراگراف ها

- تنوع داشتن جمله ها و هماهنگی ان ها

- میزان استفاده از جملات بدیع و خلاق

- داشتن خلاقیت در پرورش موضوع

- زیبانویسی از نظر ظاهر مطلب

- نشانه گذاری

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

۳- ارزش یابی تاثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار

پس از اجرای راه حل های جدید و نتیجه گیری مطلوب از این روش ها موضوع را با همکاران ، مدیر مدرسه و معاونان در میان گذاشتیم و تعدادی از انشا های فراگیران را به آنها نشان دادیم و آنها با توجه به سوابق تدریس خود از شیوه های اجرا شده استقبال کردند و مناسب دانستند و بیان می کردند که انشا فراگیران بهبود یافته است. شواهد نشان می دهد که روش ها موثر واقع شده و هر چه فراگیران بیشتر تمرین می کنند مهارت آنها در نگاشتن مطالب خلاق بیشتر می شود. خوشبختانه این کار ما مصادف بود با ترم اخر و درسی به نام زبان شناسی. فرصت را مغتنم شمردیم و مراحل کار را با استاد ارجمند در میان گذاشتیم و نتایج کار را هم به ایشان در میان گذاشتیم. ایشان نتیجه کارهای انجام شده را مناسب و موفقیت امیز ارزیابی کردند .

۴- تجدید نظر و دادن گزارش نهایی یا اطلاع رسانی

از آنچه گذشت می توان به نتایج زیر اشاره کرد:

با اجرای این روشها:

- دانش آموزان به درس انشا علاقه مند شدند.
- اکثر فراگیران در درس انشا فعال شدند.
- کلاس ها برای معلمان دیگر خسته کننده و ملال آور نبود.
- در میان دانش آموزان و معلمان بیشتر شد.
- این شکل کار زمینه های رشد اجتماعی فراگیران را نیز فراهم می سازد
- انسان های متفکر و خلاق و نقاد را به بار می آورد.
- عادت به مطالعه و بررسی و تحقیق را را نیز فراهم می سازد.
- گنجینه لغات فراگیران افزایش می یابد.
- افزون بر نگارش ، مهارت سخن گفتن بسیاری از آنها بهبود خواهد یافت.
- خلاقیت فراگیران را افزایش می دهد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

نتیجه گیری:

اگر ما معلمان درس انشا را مانند دروس دیگر جدی بگیریم و آن را آموختنی بدانیم و نوشته های بدیع و خلاق فراگیرانمان ارزش بنهیم قطعاً تحولی اساسی در کلاس هایمان و در قدم بعدی در جامعه به وجود خواهیم آورد. معلمان باید در درس انشا مثل درس های دیگر طرح درس داشته باشند و با اصول و مبانی انشا نویسی آشنا شوند. فراگیران را به مطالعه، اندیشیدن تشویق و ترغیب کنیم. نوشته های خلاق فراگیران را که از ثروت درونی خودشان برای خلق اثر بهره گرفته را به خوبی ارزش گذاری کنیم و آنها را به این سو رهنمود کنیم. امید است که در سایه الطاف حق تعالی و سعی و تلاش معلمان عزیز در راستای کسب علوم و قواعد انشانویسی و تفکر خلاق، انسان های متفکر و خلاق را تحویل جامعه دهیم

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

پیشنهادات

- ۱- باید کوشید تا کلاس انشا که مادر تمام دروس است دارای برنامه و طرحی مناسب در ابعاد گوناگون آموزشی باشد.
- ۲- مشکلات و تنگناها و علل افت و نارسایی کلاس انشا به درستی بررسی و تحلیل گردد و راه حل های مناسب و علمی برای رهایی از این شرایط نامناسب مطرح شود.
- ۳- شیوه های مناسب نگارش و انشا به دانش آموزان شناخته شود.
- ۴- مجموعه ی تجربه های موفق، روش های مطلوب و شیوه هایی که معلمان موفق در این زمینه داشته اند جمع آوری، بازیابی و بررسی شود
- ۵- فرهنگ مطالعه رواج یابد و در ساعت انشا از مطالعه و کتابخوانی و فرهنگ انتقاد استفاده شود.
- ۶- تشویق اولیا و مربیان در ارتباط با نوشته های دانش آموزان
- ۷- برگزاری المپیاد های انشا نویسی
- ۸- بحث و تبادل نظر، پرسش و پاسخ در درس انشا
- ۹- بهترین انشاها در سر صف خوانده شود و مورد تشویق مناسب قرار گیرد

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

منابع:

۱. آموزش مهارت تفکر خلاق، جان ادر، ترجمه ابوذر کرمی، تهران، سایه سخن ۱۳۹۱
۲. مهارت تفکر خلاق و نقادانه، مهدی فتحی، مشهد، شهیدی پور ۱۳۸۴
۳. روش تدریس زبان فارسی، بهمن زندی، تهران، سمت، ۱۳۷۸
۴. آیین نگارش، مریم صفایی حائری، قم، پارسیان، ۱۳۷۹
۵. آیین نگارش، احمد سمیعی، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۰
۶. از انشا تا نویسندگی، جعفر ربانی، تهران، انتشارات مدرسه، ۱۳۸۰
۷. بر ساحل سخن، شیوه ها و مهارت های نویسندگی، ابوالقاسم حسینی، تهران
۸. اینترنت ۱، <http://mehrbaran49.blogfa.com> -وبلاگ آقای مهر علی گراوند/
۲- <http://taedu.blogfa.com/post-3.aspx>
۹. انشا درس رویدن در خود، علی رئوفی، تهران، لوح زرین، (۱۳۹۰)
۱۰. فرهنگ فارسی معین
۱۱. لغت نامه دهخدا
۱۲. انشا و انواع آن، حسن قالیباف، تهران، ۱۳۸۹